

12.02.2020

Ärende/26

§ 50

Den av ledamoten Emma Kari väckta motionen om ett försök med tvåårig förskoleundervisning

HEL 2019-009561 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtutettu Emma Karin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Emma Kari och 19 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden deltar i det pilotförsök med tvåårig förskoleundervisning som skrivits in i regeringsprogrammet.

Stadsstyrelsen konstaterar att staden är redo att delta i pilotförsöket med tvåårig förskoleundervisning förutsatt att frågorna gällande lagen, läroplanerna och lärarnas behörighetsvillkor är lösta och att försöket förvaltas av undervisnings- och kulturministeriet och Utbildningsstyrelsen.

Enligt regeringsprogrammet utreds den tvååriga förskoleundervisningen som en del av förenhetligandet av förskoleundervisningen och nybörjarundervisningen. Utbildningsstyrelsens preliminära utredning konstaterar att man måste lösa frågorna gällande lagen, läroplanerna och lärarnas behörighetsvillkor innan den tvååriga förskoleundervisningen kan genomföras.

Förskoleundervisning är verksamhet i enlighet med lagen och förordningen om grundläggande utbildning. Året innan läroplikten uppkom-

12.02.2020

mer ska barn enligt lagen delta i förskoleundervisning eller annan verksamhet genom vilken målen för förskoleundervisningen uppnås. På femåriga barn tillämpas lagen om småbarnspedagogik. Gällande den tvååriga förskoleundervisningen måste man fastställa vilken lag barnen omfattas av i fortsättningen. Dessutom måste man bestämma om förskoleundervisningens läroplan eller planen för småbarnspedagogik ska följas och om man behöver göra tillägg i de nuvarande planerna.

Man måste även lösa om samma behörighetsvillkor ska gälla för personalen i den tvååriga förskoleundervisningen som i den nuvarande förskoleundervisningen. Det finns för närvarande stora utmaningar när det gäller att rekrytera lärare inom småbarnspedagogiken. Innan staden deltar i försöket behövs åtgärder för att förbättra situationen.

Helsingfors stad deltar redan i undervisnings- och kulturministeriets och Utbildningsstyrelsens försök med avgiftsfri småbarnspedagogik för femåringar åren 2018–2020. Målet med försöket är att öka femåriga barns deltagande i småbarnspedagogiken och att utveckla småbarnspedagogiken och servicehandledningen. Målet på lång sikt är att stärka den utbildningsmässiga jämlikheten och att höja graden av deltagande i småbarnspedagogiken.

I försöket med tvåårig förskoleundervisning vore det möjligt att betrakta hur barnets lärtig byggs upp från fem års ålder fram till nybörjarundervisningens andra årskurs. Under försöket kan man utveckla en enhetlig läroplan och verksamhetsmodeller, genom vilka barnets individuella lärande stöds som ett samarbete mellan förskoleundervisningen och nybörjarundervisningen.

Fostrans- och utbildningsnämnden har gett utlåtande i ärendet. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Sökande av ändring

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

12.02.2020

Ärende/26

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 27.01.2020 § 63

HEL 2019-009561 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerä, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 17.12.2019 § 402

HEL 2019-009561 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuustoaloitteesta kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta:

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että kaksivuotisen esiopetuksen toteuttamista selvitetään osana esiopetuksen ja alkuopetuksen kokonaisuuden yhtenäistämistä. Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsinki osallistuu kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun.

Helsingissä on aloitettu lapsen opinpolun jatkumon kehittäminen varhaiskasvatuksesta esiopetuksen kautta perusopetukseen sekä esiopetuksen ja perusopetuksen välisen yhteistyön vahvistaminen. Lapsen näkökulmasta tavoitteena on luoda mahdollisimman sujuva opinpolku, jossa minimoidaan lapsen siirtyminen eri toimipisteisiin. Lapsen koulunaloitusta helpotetaan esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistyöllä.

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa on mahdollista tarkastella lapsen opinpolun rakentumista aloittaen viisivuotiaista lapsista ja jatkaen alkuopetuksen toiselle luokalle. Kokeilun aikana voidaan kehittää yhtenäistä opetussuunnitelmaa ja toimintamalleja, joilla tuetaan lapsen yksilöllisiä oppimisen edellytyksiä esi- ja alkuopetuksen yhteistyönä.

Samalla lapsen tarvitsema oppimisen tuki voidaan tunnustaa varhaisemmin ja siihen voidaan vastata pidemmällä aikavälillä.

Opetushallituksen tekemässä alustavassa selvityksessä kaksivuotista esiopetuksesta (2019:2a) todetaan, että kaksivuotisen esiopetuksen toteuttamisessa tulee ratkaista lakiin, opetussuunnitelmiin sekä opettajien kelpoisuusvaatimukseen liittyviä kysymyksiä ennen sen toteuttamista.

Esiopetus on perusopetuslain (628/1998) ja -asetuksen (852/1998) mukaista toimintaa. Lain mukaan lapsen on osallistuttava vuotta ennen oppivelvollisuuden alkua esiopetukseen tai esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Viisivuotiaiden lasten kohdalla noudatetaan varhaiskasvatustakia. Kaksivuotisen esiopetuksen osalta tulee määrittellä, minkä lain piirissä jatkossa toimitaan. Lisäksi tulee arvioida, mikä on esiopetukseen osallistumisen velvoittavuus viisivuotiaiden kohdalla sekä oppivelvollisuuden merkitys ja sisältö.

Esiopetus kuuluu oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) piiriin. Kaksivuotisen esiopetuksen toteutuessa tulee ratkaista, laajeneeko oppilashuolto viisivuotiaisiin lapsiin, jotka tällä hetkellä ovat terveydenhuoltolain mukaan neuvolapalvelujen piirissä. Lisäksi tulee tarkastella kaksivuotista esiopetusta lapsen tuen järjestämisen näkökulmasta.

Esiopetuksen opettajien kelpoisuudesta säädetään opetustoimen henkilöstön kelpoisuudesta annetussa asetuksessa (986/1998), jonka mukaan kelpoisia ovat varhaiskasvatuksen kandidaatin tutkinnon suorittaneet tai luokanopettajaksi kelpoiset henkilöt. Mikäli siirrytään kaksivuotiseen esiopetukseen, tulee ratkaista, noudatetaanko myös sen osalta samoja kelpoisuusvaatimuksia kuin esiopetuksessa nykytilanteessa.

Laadukas varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogiikka tarvitsee koulutetut opettajat. On tiedostettava pätevien varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointiin liittyvät tämän hetkiset suuret haasteet. Ennen mahdolliseen kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun osallistumista tarvitaan toimenpiteitä tilanteen helpottamiseksi.

Viisivuotiaiden varhaiskasvatuksessa ohjaavana asiakirjana käytetään varhaiskasvatussuunnitelman perusteita ja Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaa. Esiopetuksessa noudatetaan esiopetuksen opetussuunnitelmaa esiopetusajan osalta ja varhaiskasvatussuunnitelmaa täydentävän varhaiskasvatuksen osalta. Kaksivuotisen esiopetuksen osalta on määriteltävä, minkä opetussuunnitelman alaisuudessa toimitaan vai onko tarpeen tehdä lisäyksiä voimassa oleviin opetussuunnitelmiin.

Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on valmis osallistumaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun, kun lakiin, varhaiskasvatus- ja

esiopetuksen opetussuunnitelmiin sekä opettajien kelpoisuusvaatimukseen liittyvät kysymykset ovat ohjaavien tahojen arvioimia, ja kokeilu on opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen hallinnoima. Kokeilu voidaan toteuttaa osana lapsen opinpolun jatkumon rakentamisesta. Kokeilun aikana olisi mahdollista tarkastella uudenlaisia tapoja esimerkiksi esi- ja alkuopetuksen yhtenäisemmän opetussuunnitelman rakentamiselle.

Viisivuotiaiden maksuton varhaiskasvatus

Hallitus käynnisti vuosille 2018–2020 kokeilun viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen järjestämisestä. Kokeilun tavoitteina on lisätä viisivuotiaiden lasten osallistumista varhaiskasvatukseen sekä kehittää varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa ja palvelunohjausta. Pidemmällä aikavälillä tavoitteena on koulutuksellisen tasa-arvon vahvistaminen ja varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostaminen.

Helsingin kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti 17.4.2018 (§ 66), että viisivuotiaiden lasten varhaiskasvatus on maksutonta neljä tuntia päivässä. Helsinki on mukana opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen viisivuotiaiden lasten maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilussa.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi on tehnyt kokeilusta ensimmäisen vaiheen selvityksen (16:2019), jonka mukaan viisivuotiaiden lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on kokeilukunnissa lisääntynyt. Opetushallituksen kokeilukunnilla teettämän kyselyn perusteella suhteellisesti suurinta kasvu on ollut Helsingissä (2,2 %). Selvityksessä kuitenkin todetaan, että viisivuotiaiden maksutonta varhaiskasvatusta ja kaksivuotista esiopetusta tulee tarkastella erillisinä asioina.

Lapsivaikutukset

Lapsen oppimaan oppimisen taidot kehittyvät tavoitteellisessa ja suunnitelmallisessa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Lapsella on oikeus tavoitteelliseen ja pedagogiseen varhaiskasvatukseen. Lapsi saa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa kaverisuhteita, osallisuuden ja oppimisen kokemuksia vertaisryhmässä. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen välisellä tiiviillä yhteistyöllä helpotetaan lapsen opinpolun jatkumoa, jolloin erilaiset toimipiste-, laki- tai opetussuunnitelmamuutokset eivät ole lapsen tasapainoisen kasvun, kehityksen ja oppimisen mahdollisuuksien hidastajina.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

12.02.2020

Ärende/26

Henrietta Suomalainen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 22795
henrietta.suomalainen(a)hel.fi